

ACC. N:R M. 9845:1-7.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Elisabeth Östberg

Härad: Västbo

Adress: Elmehöden, Långaryd

Socken: Långaryd

Berättat av: Densamma

Uppteckningsår: 1945

Född år 1894 i Långaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julklappar o. julomte s. 1-3.

L.u.F. 48.

Lilla jul o. lille julafon. s. 4-6.

" 47.

Biografiska uppgifter. s. 7.

Skriv endast på denna sida!

Julkappar och Jultomte. LUF 48

I min barndom, brukades det att vi barn fick lite gåvor på julaften vilka far delade ut då vi satt kring julbordet det var mest nyttiga saker ibland någon leksak. Vi fick också var sin julhöj. T ex. en vetekaka kringla pepparkaksqubbe, eller häst och så en kaka av varje sort småkaker, som mor bakat till julen.

En snäll gammal gramma från granngården brukade också skicka oss julhögar och någon småsak vilket glädde oss mycket.

Då kastades paketen hastigt in genom dörren och givaren försvann så hastigt som möjligt. Ty det skulle vara förargligt att bli fasttagen.

2

ACC. N.R. M. 9845:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julklapparna lades nog i omslags-
papper, för omkring 40 år sen minns
jag också paketen var sackade ibland.
Delades paketen ut eller kom med
posten stod både mottagarens och
givarens namn. Hastades den in
fick man nog gissa vem givaren
var. På de julklappsrin och
julgrötsrin förekom.

Jultomten började man med
omkring 1905-1910 det var som
en Tomtemark med röd lura
och tröja det var ju mest där
som var barn han gick omkring
då lämnade föräldrarna gåvor
till någon som klädde ut sig till
tomte och gick omkring från gård
till gård och delade ut julklappar.

8
Vi hade julark som sattes upp på
väggarna. Där fanns jultonter på
en del, liksom i jultidningar, som
det börjades med i min barndom.

Så jultonterna var nog rätt lika
då som nu. Julkort var mycket
vanligt då, och skrevs mycket på 1890-talet.
Det var ett riktigt samlande i
vykortalbummen av vykort både
Jul, Påsk, och namnsdag och
födelsedagar och lite när som
helst. Det var stora kort de
mån hade ej börjat då.

X
ACC. N.R. M. 9845:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lilla jul och Lille julafton.

Tryndelomässodagen kallas här för lilla jul och dagen innanför lilla julafton. Det firas ej något särskilt i bland klädes ej julen mer förrän efter Tryndelomässa. Men för då allt linet skulle spinnas i hemmen kläddes julen mer efter trettondagen och spinnrockarna kommo in. Gåvor förekom sällan vid Lillajul men ofta doppades i grytan som om stora jul även risgrynsgröt skulle det vara.

Lucia har firats rätt länge uttrycket "lussegubbar" kommer nog av att en del ungdom då brukade kläda ut sig till fula gubbar och gummor och gå omkring i gårdarna

LuF 47

uttrycket "svinnottan" kommer nog
av att folket skulle vara så tidigt
uppe den morgonen, ty i dagnin-
gen skulle gisen vara färdig så
fruntimuren fick börja göra tarmarna
rena till den myckna koren som
skulle göras. Uttrycket Bensaske-
söndag tror jag kommer av att
för då folk ej hade byklar utan
gick till kyrkan, när de skulle
hem från julottan nästan sprang
och gick i kapp ty den som kom
först hem fick följt inbärgat grödan.
Julen avslutades Trettondagen sen
var julkalasen överstökade och
blåa söknen började, som man
uttryckte sig för.